

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

209 D 15-3

DE

Hollandsche Natie

IN 1830.

DOOR

J. DECKER ZIMMERMAN,

Predikant bij de Evangelisch Lutersche Gemeente
te *Utrecht*.

TE UTRECHT.

bij N. VAN DER MONDE.

1830.

Gelukkig zijt gij, o Israel! wie is u gelijk? o volk, gij, die verlost wordt door den Heer, ~~de~~ het schild uwer hulpe, en het zwaard uwer overwinning is! Uwen vijanden zal het mislukken: maar gij zult op hunne hoogten treden.

DEUT. XXXIII: 29.

OPGEDRAGEN

AAN HEM, DIE, IN EÉNEN GEEST EN ZIN, MET MIJ IN DE DIENST
DES EVANGELIES ARBEIDT,

**MIJNEN HOOGVEREERDEN AMBTGENOOT
EN VRIEND,**

den WelEerw. Zeer Geleerden Heer

R. T. F. REUDLER,

EN

aan Neêrlands Dichteresse,

MIJNE HOOGGEACHTE VRIENDIN,

Mejufvrouw

PETRONELLA MOENS,

DE GETROUWE HANDHAAFSTER VAN HOLLANDS ROEM, MIJNE BESTENDIGE
GELEIDSVROUW OP HET GEBIED DER POEZIJ;

BEIDEN TOT EEN GERING BLIJK VAN ACHTING EN VRIENDSCHAP,
EN TOT EENE ALTOOSDURENDE GEDACHTENIS ONZER
NAAUWE EN ONGESTOORDE BETREKKING.

DE OPSTELLER.

AAN DEN LEZER.

Dit stukje moet den trits mijner gelegenheids-versjes, in betrekking tot de omstandigheden des tijds, helpen voltooijen. Het eerste had ten titel: dichtregelen op aanleiding van de vermelding in de couranten, wegens eenen brief van Z. H., den Paus te Rome, aan Z. M., onzen Koning; — het tweede: WILLEM, de zwijger; — het derde ontvangt men bij deze. De Lezer doe er zijn nut mede; gelijk ook met mijne beide, reeds in den aanvang van September ll. uitgegevene, en niet ongunstig opgenomene Leerredenen. Het een en ander, (voor diegenen, die het volledig bij elkander mogten willen hebben,) is te bekomen bij den Uitgever dezes en diens Correspondenten.

Enkele regels, in het hier volgende dichterlijke voort-

brenghel, hadde ik misschien nog wel eenigzins kunnen zuiveren van stroefheid; maar ik mogt de kracht, zoo verre er die in is, niet opofferen aan de netheid. Ik behoor niet tot de geëikte, veelmin gelauwerde dichters, en heb dus, voor enkele onnaauwkeurigheden, minder te verantwoorden.

Na deze krijgt men geene gelegheids-stukjes meer van mij, — of het moest mij weder gaan volgens Job XXXII: 18—20.

Eenige aantekeningen stelde ik, om ze voor den Lezer minst storende te maken, liefst achteraan.

Heil en broederschap den Lezer! Vrede en welvaren, maar ook glorie en roem den Vaderlands! Leve de Koning!

UTRECHT, 9 Dec. 1830.

DE STELLER.

De Hollandsche Natie

IN 1830.

« o Leefde HELMERS nog, hoe zou zijn lier thans klinken, —

« Zijn fiksgespannen lier! — tot eer van Hollands volk.

« Wat geestvervoering zou van 't fier gelaat hem blinken, —

« In de ergste slavernij nog vrijheids achtbre tolk!

« o Leefde HELMERS nog — —!" in de eenzaamheid gezeten,

Was dit mijn zucht en taal. 'k Zonk in gepeinzen neêr.

Een wondre glans omscheen me — ik zal het nooit vergeten! —

En 'k voelde me opgevoerd, van de aarde, in hooger sfeer.

Ik voelde me opgevoerd. Ik hoorde heil'ge zangen,

Zachtruischend, hemelschoon, met onnavolgbren val.

Een domlend licht verborg heel 't koor voor mijn verlangen:

Maar 'k hoorde toch den toon van HELMERS bovenäl.

Dien kennelijken toon! — ik mogt hem klaar vernemen.

Geen toon, geen val wordt ooit aan 't Hollandsch hart min vrend. —

Wat lied, wat val zou ooit naar 't lied van HELMERS zwemen? —

Hij had den boventoon, in 't hemelsch koor, gestemd.

Wat zong de grootsche Bard, door 't hemelsch licht omschenen,
 Dat van den gloriestroon des Ongenaakbren vloeit? —
 Ik ving het gretig op: maar — 'k mocht daarvan ontleenen
 Niet, dan een' enklen toon, die nog mijne ooren boeit.

Hij zong een' laatsten zang, tot de onvergaetbre zangen
 Ter eer van Hollands volk, in ieders hart geprent.
 Hij zong het Vaderland, de nooden, die 't weêr prangen:
 Maar ook dien moed en trouw, in Holland slechts gekend.

Het scheen me, als wilde hij uit hooger sfeer weêr dalen,
 Getuige van ons leed, maar ook van Hollands deugd; —
 Als zag hij Hollands eer thans met een' luister pralen,
 Waarvan, bij 't aardsche lied, hem nimmer had geheugd.

Het scheen me, als wilde hij zijn zangen gaan voltoojen
 Te midden van 't geslacht, welk die voltoojing biedt,
 En thans, voor Hollands eer, den schoensten lauwer stroojen,
 Die 't alles overschijnt in 't aardschgezongen lied.

Ik kán dien grootschen zang — ik kán hem niet vermelden!
 Geen aardsch gehoor bevat ooit hemelmelodij.
 Die zang was veel te rijk, te schoon! — De akkoorden snelden
 Aan 't grofbewerktuigd oor, vlug als het licht, voorbij.

Maar 't onderwerp alléén — dat heb ik wél vernomen! —

't Was Hollands trouw en moed, in 't hachlijk tijdsgewricht.

Het was die geestdrift, die zich wapent, zonder schromen,

Schoon door vertrouwen meer, dan inzicht, voorgelicht.

Het was die dankbaarheid voor Neêrlands edlen Koning,

Die op hem steunt, ofschoon hij zwijgt — zich schaars verklaart;

Die arm en schat hem leent, en hem eene eerbetooning

Bewijst, gelijk geen' Vorst nog wedervoer op aard.

Dat 's Vader WILLEM's trots, bij zoo veel hoon en smarte.

Dat is zijn schoonste kroon — die liefle en fiere trouwt

Dat is zijn loon. Dat loon vertroost hem 't Vaderharte:

Maar Hollands grond alléén biedt ook dat loon te schouw.

Dààr vindt een Vorstenhart nog onbepaald erkennen,

Wààr onbepaalde trouw in 't eigen hart nog heerscht:

Dààr huivert ieder, om 't vertrouwen 't eerst te schennen,

En ijvert elk, op bloot vertrouwen af, om 't zeerst.

Dààr heeft men alles veil — geld, bloed, de dierste panden! —

Op d'enklen wenk van hem, die altijd Vader was.

Hij zwijg' — Men wantrouwt niet. Men legt hem niet aan banden.

Hij roept. De Vader roept — Daar is al 't kroost welras!

Dààr snellen ze aan. Dààr staan ze, in 't krijgsgewaad gestoken,

Een ondoordringbre muur, om 's Vorsten troon geschaard!

Dààr staan zij willig, vrij. Wààr heeft er één ontbroken?

Wààr heeft er één zijn goud, zijn' schat, zijn bloed gespaard?

Dààr staan zij, willig, vrij! — 's lands edlen met de braven,

Wie rang noch titel, maar alleen hun deugd, verheft.

Drie maanden zijn genoeg, om d'ouden roem te staven

Van Neêrlands volk, die de aard steeds met verwondring treft (1).

Drie maanden zijn genoeg! — 't Was rondom rust en vrede; —

Geen man gewapend, waar men om geen wapning dacht: —

't Verraad steekt op, en wringt de zwaarden uit de schede — —

Drie maanden zijn genoeg! — elk heeft zijn' pligt betracht.

Elk bolwerk is voorzien, onwinbaar sterkte en veste.

't Is al ten krijg gerust, wat van geen' krijg ooit wist.

De jeugd, in 't letterperk gekweekt, is niet de leste,

Die, aan 't geoefendst heir, den eerepalm betwist.

Waar zijt gij? dierbre Vriend! — mijn dagelijksche vreugde,

Wen snarenspeel en zang ons toefde, in 't blij gezin! —

Waar zwaait gij thans de speer, die uwen moed verheugde! —

Waar is mijn zoon — de jeugd —? 't Is al het strjðperk in (2).

WILHELM (3) ! — onzer jeugd als leidsman aangewezen ! —

Wien 't onderhart verzelt, op d'onwaardeerbren post ! —

Wie zou, bij uwen moed en eer, kleinmoedig vreezen ? —

Toch heeft *die* aittogt ons een' stillen traan gekost.

Drie maanden zijn genoeg ! — gelijk de hagebuijen,

Met felle jacht en slag, zich reppen door het zwerk,

Of als de donderstorm, die aanrukt uit het Zuiden

En d'effen trans betreft, met zwarten wick en vlerk.

Drie maanden zijn genoeg — nog eens ! — en lang al stelde

Een edel viertal perk aan 't onbezuid geweld.

Op uwen naam, CHASSÉ verbleekt nog heel de Schelde;

Zij suft voor LEWE (4), als, voor VAN OREN en LEDEL, 't veld.

Ontvang, o viertal ! hier de welverdiende hulde,

Voor uwen moed en trouw, die 't Hollandsch hart waardeert:

Gij mendet Hollands leeuw, toen hij van wraak weêr brulde;

En hij, in uw gareel, heeft nood en hoon gekeerd.

Ja ! nood en hoon gekeerd. Waar zijt gij, muiterbenden !

Die, uitgevast op roof, tienduizenden in tal,

Den gier'gen tijgersblik op 't open erf dorst wenden ? —

Waar zijt ge ? — En, als een muur, staat Hollands krijgsdrom pal.

Hij week, die drom, al waar 't verraad zijn rijen dunde, —
 Geen man kon reek'nen op zijn' newenman of buur, —
 Waar valsche deernis hem den zegepalm niet gunde: —
 Maar nergens week hij nog, of deinsde slechts, in 't vuur.

Van waar die wondren? — Van 't eendragtig zamenwerken.
 't Is, dat weér eendragt magt, op Hollands erfgrond, kweekt,
 't Is, dat elks arm en schat elkaar alom weér sterken,
 Ofschoem vertrouwen slechts die heil'ge drift ontsteekt.

Waar vindt die drift haar perk? — Besproeiën zoete tranen
 Niet daaglijks 't nieuwsblad, dat de namen spelt of zwijgt
 Van allen, die den weg tot 's Konings hart zich banen,
 Waar weétuw en dienstmaagd zelfs hare eereplaats verkrijgt?

Wat wordt er niet gestort, door kindren en door grootent?
 Wat offers, vindingrijk dikwerf bijeengebragt!
 Wie houdt zelfs 't eermetaal, in zijne kas, besloten (5)?
 Waar wordt gedwongen leen onwil'gen afgepracht?

Waar dreigt hier iets de rust, of maakt de hoofden dronken,
 Daar ééne omwentel-koorts Europa weér beroert? —
 En toch heeft vaak een traan in 't Hollandsch oog geblonken,
 Dat, ach! de troetelzoon te veel werd overvoerd.

Het was tot zijn verderf! Van enkle weelde uitbundig,
 Sloeg hij aan 't muiten, stak zich hart- en slagäär af:
 Maar de oudste zoon staat daär — 't wordt schielijk wereldkundig! —
 Beraden, als van ouds, en zwaait den vrijen staf.

En zwaait van nieuws den staf des handels over de aarde! —
 Heel de aard herkent dat volk, nóg van den ouden stam,
 En zendt heur waren her, gerust voor schat en waarde,
 En zoekt weër markt en beurs van Rotte en Amstendam.

Neen, Hollands volk is één! — is éénig onder allen.
 's Volks imborst is de praal nog van moeras en dain:
 Waar mag op eenig land de blik zoo gaarne vallen?
 De Hemel noemt, om 't volk, het, met ons, Hollands tuin.

Wien kwam het ooit in 't hart, dit volk te zaam te mengen
 Met België's laffe teelt, ondankbaar, wuft, ontzind?
 Ga 't van ons uit! Geen tijd moet immer zamenbrengen,
 Wat wederzin alléén nog aan elkaär verbindt.

Goddank! wij krijgen lucht, als in de onschatbre dagen,
 Toen eerste WILLEM ook de zeven pijlen bond,
 En België 't Spaansche juk, naar hartenslust, liet dragen,
 Dat, onder 't juk alléén, nog vrede en vreugde vond. —

Dit was 't, wat HELMERS zong — Maar 'k moet mijn opzet staken.
 'k Zing nooit zjn' aardschen zang — veelmin dien hoogren! — na.
 Op, Hollands Barden! op. Gij moet het werk volmaken.
 Ik eisch een' laatsten zang na HELMERS, vroeg of spå.

En 't schoon geslacht ook zij daarbij weêr niet vergeten!
 Het offert paalen (6), maar ook moeder-steun en kroon;
 En 't meisje schreit en bloost, in de eenzaamheid gezeten,
 Dat zij geen strijdkracht heeft, aan Land en Vorst geboên. —

— En gij, die, ver van huis, bedrijft, geslacht en zaken,
 Van d'edlen burgerpligt, in veste en sterkte, u kwijt,
 Voorbeeldig voor al 't heir! — moge u mijn groet genaken.
 U zij mijn dank en zang schier bovenal gewijd!

A A N T E E K E N I N G E N .

(1) In de daad: tusschen den 24sten Augustus en 24sten November, toen de wapenschorsing reeds was afgebeden, was alles reeds volbragt. Welk eene groote en schielijke uitkomst, als men haar nu zóó, *in haar geheel*, neemt! hoe schoorvoetend, bij onze drift en ongerustheid, alles, voor het oogenblik, gaan mogte.

(2) In de daad: ook als Leeraar mis ik er zóó velen, in mijne gemeente, en weegt mij reeds zóó veler afscheid op het hart! Zij bleef niet achter. Ik mag het hier niet verzwijgen, gelijk ik het ook op den leerstoel vermeldde: de drie eerste Vrijwilligers, bij de Lansiers en bataillon-Jagers, van zoogenaamd goeden huize, die uit deze stad, reeds in September, vertrokken, — steeds op de voorposten waren, — en ook allen reeds zijn bevorderd, — waren leden der Evang. Lutersche gemeente te Utrecht. Kieschheidshalve worden echter hunne namen hier verzwegen; maar zij zijn dierbaar aan mijn hart, met die van zoo velen onzer uitgetrokken Jongelieden, inzonderheid ook van die twee (D. A. B. en J. E. D.) die, als Studenten aan de Hoogeschool alhier, ten mijnent inwoonden, en mijner zorge en liefde waren aanbevolen. Mijn huis is bijna uitgestorven: maar de brieven, die ik bijna dagelijks ontvang, terwijl allen roemen in hunne goede verzorging, (zoo verre omstandigheden toelaten,) zijn mij tot blijdschap.

(3) De teedere betrekking van dezen, in het veld gevormden, hoofdman behoef ik hier niet verder aan te duiden. Het vers drukt die genoegzaam uit. Welke blikken van achting, belangstelling en vertrouwen, die dezen braven, bij den onvergetelijken uittogt op den 11den November, (na daags te voren, met veel plegtigheid, de vanden te hebben ontvangen,) vergezelden en nog lang naogden!

(4) Jhr. J. E. LEWE VAN ADUARD, Kapitein ter zee, Ridder van de 3de klasse der Militaire Willems-orde, kommanderende Z. M. *navale* magt op de Schelde. Ik moest dien, ons heiligen naam hier ook *in zijn geheel* spellen. — Het bombardement van *Antwerpen* had plaats op Woensdag, den 27sten October.

(5) Men zal zich, met hoogachting, herinneren het deszeggende gezene in de Amsterdamsche Courant van Maandag, den 29sten Nov. 11.

(6) Amsterdamsche Courant, Maandag 4 December.